

Annotatie commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Van: Marc van Eck (commissiegriffier)
Telefoon: 06-34 63 91 55
E-mail: m.vaneck@griffie.rotterdam.nl
Ons kenmerk:

Aan: Commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat
Datum : 27 oktober 2023
Betreft : Collectieve oplossing RET
Vergadering: 1 november 2023

Doel van de bespreking:

De afgelopen periode hebben de MRDH, RET en gemeente Rotterdam gezocht naar een oplossing voor de financiële problemen die sinds de coronacrisis bij de RET zijn ontstaan. Een bestuurlijk verkenner, dhr. Cor Lamers, heeft voorstellen geformuleerd voor een collectieve oplossing. Op 10 oktober jl. heeft de gemeente het verslag van de verkenner ontvangen, met de reactie van het college daarop. Deze stukken zijn ter bespreking en advisering geagendeerd voor de overlegvergadering van de commissie MHEK op 1 november.

De commissie kan zich een oordeel vormen over de voorgestelde collectieve oplossing en de inzet van het college. Ook kan de commissie voor het vervolg van de bestuurlijke besluitvorming input meegeven aan de wethouders en aan de leden van de Adviescommissie Vervoersautoriteit (AcVA) van de MRDH. De AcVA bespreekt de voorstellen op 6 november a.s. Ook wordt u gevraagd te adviseren over de afdoening van de toezegging [23bb006596](#).

De commissie adviseert ook over de raadbehandeling. Indien raadsbehandeling gewenst is, kan dat op 9 november, als regulier debat of als 2-minutendebat waarbij de mogelijkheid bestaat moties in te dienen.

Voorgeschiedenis:

Op 31 maart jl. ontving de commissie de Wethoudersbrief Karremans over proces maatregelen stabiliteit OV [[23bb002186](#)].

Op 21 april 2023 bent u middels een wethoudersbrief van wethouders Karremans en Struijvenberg [[23bb002722](#)] geïnformeerd over de financiële situatie bij RET, en dat RET samen met MRDH en de gemeente werkt aan een toekomstperspectief.

Op 23 mei 2023 bent u middels een collegebrief ([23bb003388](#)) geïnformeerd over het door de RET opgestelde toekomstperspectief.

Op [7 juni jl.](#) is deels in het openbaar, deels in een besloten vergadering van de commissie MHEK het door de RET opgestelde toekomstperspectief besproken. Het verslag van het besloten deel staat in de digitale kluis.

Op 7 juli jl. is de raad door het college geïnformeerd over de voortgang en de planning van het besluitvormingstraject ([23bb004893](#)). Deze collegebrief ging vergezeld van een openbare MRDH informatiebrief (bijlage 1, [23bb004894](#)) en een geheime raadsinformatiebrief (bijlage 2).

Op 27 september jl. was er een besloten technische sessie waarin een toelichting is gegeven op de werking van de mogelijke oplossingsrichtingen. Aansluitend was er een grotendeels geheime [overlegvergadering](#) waarin de commissie met de wethouders Karremans en Struijvenberg heeft gesproken over deze oplossingsrichtingen. De wethouders deden de toezegging ([23bb006596](#)) de commissie een overzicht te sturen van de mogelijke financiële impact per bouwsteen, de benodigde randvoorwaarden en de inzet van het college daarbij.

De verslagen van de technische sessie en het geheime deel van de overlegvergadering staan in de digitale kluis. De presentatie van de technische sessie is op 27 oktober 2023 openbaar gemaakt.

Geheimhouding

De eerdere informatie in dit dossier is deels onder geheimhouding aan de raad verstrekt. De nu geagendeerde stukken over de collectieve oplossing zijn (na afloop van het embargo op 27 oktober 2023 om 12:00 uur) openbaar. Ook heeft de raad [besloten](#) de geheimhouding op te heffen voor de informatie uit technische sessie van 27 september 2023.

Voor de overige documenten die eerder onder geheimhouding zijn verstrekt, blijft de geheimhouding van kracht. Deze informatie bevat onder meer bedrijfsgevoelige informatie.

Te bespreken stukken:

- [\[23bb006929\]](#) Collegebrief over collectieve oplossingsrichting RET en planning 2023 met bijlagen
 - [\[23bb006930\]](#) Bijlage 1 - Verslag van de bestuurlijke verkenner, zoals vastgesteld op 051023
 - [\[23bb006931\]](#) Bijlage 1a - Los bijgevoegd als powerpoint presentatie bij verslag

Daarbij te betrekken:

- [\[23bb007192\]](#) Presentatie (ppt) van de technische sessie op 27-09-2023

Mogelijke aandachtspunten:

Het voorstel voor de collectieve oplossing bevat acht bouwstenen en daarnaast heeft de verkenner een aantal algemene bestuurlijke bevindingen geformuleerd. Hieronder belichten wij enkele mogelijke aandachtspunten:

Bestuurlijke bevindingen

De bestuurlijk verkenner geeft aan dat de governance van de RET aandacht behoeft (paragraaf 2.2 verslag bestuurlijk verkenner). Zo adviseert hij een commissaris met een publiek profiel aan te stellen en constateert hij dat de samenstelling van de directie met slechts één statutair directeur kwetsbaar is. Ook adviseert hij de rol van de grootaandeelhouder in de toekomst nader te beschrijven. Het college schrijft in zijn reactie de bevindingen van de verkenner ten aanzien van de governance te herkennen.

In dit kader is relevant dat het college heeft aangekondigd een publiek kader voor de RET op te stellen. Commissiebehandeling daarvan is vooralsnog gepland op 16 november a.s. in de commissie BOFV. U zou de wethouders kunnen vragen of het voorstel voor het publiek kader inderdaad op korte termijn verwacht kan worden en hoe beide trajecten (oplossingsrichting RET en opstellen publiek kader) zich tot elkaar verhouden.

Bouwsteen 1: Hogere opbrengstentarget + beheersmaatregel

Deze belangrijke bouwsteen gaat uit van een ambitieus groeitarget voor de RET, waarmee in de toekomst hogere reizigersopbrengsten worden gegeneerd. Daarbij is een beheersmaatregel nodig voor het geval dat de beoogde groei niet (volledig) gerealiseerd wordt. Dit betreft een fonds waarin de MRDH en RET de risico's op de reizigersopbrengsten delen tot een bedrag van € 20 mln. over een looptijd van 3 jaar. De werking van het fonds wordt toegelicht in het verslag van de verkenner (par. 3.3.1). U zou de wethouders kunnen vragen wat dit mechanisme aan risico's met zich meebrengt voor de gemeente als grootaandeelhouder en hoe deze risico's eventueel beheerst kunnen worden.

Bouwsteen 2: Ander toezichtsmodel tram: effectievere inzet op zwartrijden

Deze bouwsteen heeft consequenties voor de wijze waarop de veiligheid in de tram wordt geborgd. Het college verwacht dat met een gerichtere inzet van toezichtsvormen dezelfde veiligheid gerealiseerd kan worden. De bouwsteen heeft ook personele consequenties voor de surveillanten en conducteurs.

Uit bijlage 1a blijkt dat de MRDH voor de financiële impact van deze bouwsteen een hoger maximaal bedrag (cumulatief € 41 mln.) heeft berekend dan wat de RET haalbaar acht (cumulatief € 22 mln.). Uit bijlage 3 in het verslag van de verkenner blijkt dat in de collectieve oplossing is uitgegaan van deze lagere schatting.

Bouwsteen 3: Van transitieprogramma OV naar nieuw busnet

Bij bouwsteen 3 wordt aangegeven dat de RET in 2024 in afstemming met de gemeenten een plan opstelt voor vernieuwing en verbetering van het busnet. Het college schrijft de lessen en ervaringen uit het traject van het Plan Toekomstvast Tramnet mee te nemen. U zou de wethouders kunnen vragen hoe de raad in een vroeg stadium wordt betrokken.

Bouwsteen 7 Railconcessie resetten, herijken en nieuwe investering

Een nieuwe investering van de railconcessie wordt voorzien per 1-1-2027. Het college schrijft dat de gemeente Rotterdam zijn rol zal pakken, primair via de vertegenwoordiging in de Bestuurscommissie Vervoerautoriteit. Wat behelst de rol van de gemeente in dit kader?

Bouwsteen 8: Eigen vermogen & Agio

In het voorstel voor de collectieve oplossing wordt uitgegaan van het versterken van het eigen vermogen door een kapitaalstorting, in enige vorm. Het college schrijft dat de gemeente daar als grootaandeelhouder toe bereid is, maar dat de noodzaak nog moet blijken uit een nadere analyse van de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de RET. Ook andere mogelijkheden om de financiële positie te versterken worden onderzocht. U zou de wethouders kunnen bevragen op de samenhang tussen de verschillende bouwstenen. Wat betekent het al dan niet doen van een kapitaalstorting voor de andere bouwstenen en voor de consensus in MRDH-verband? Wat zijn de mogelijke financiële consequenties? Hoe en op welk moment wordt de raad betrokken?

Financiële consequenties

Bijlage 3 in het verslag van de bestuurlijk verkenner geeft een overzicht van de financiële doorvertaling van de verschillende bouwstenen in de begrotingen van de MRDH en de RET. Uit de brief van het college blijkt niet of er op dit moment (afgezien van het nog lopende onderzoek naar de kapitaalstorting) ook financiële consequenties en risico's voor de gemeente worden voorzien.

Overige relevante informatie:

Het jaarverslag 2022 van de RET vindt u hier: [Jaarverslagen – RET](#)

De RET valt onder het Beleidskader verbonden partijen en bestuurlijke relaties:

- [Verbonden partijen | Begroting Rotterdam 2023](#)
- Beleidskader verbonden partijen en Governance samenwerkingsrelaties ([19bb25076](#)).